

REKOMENDACJA

Zespołu ds. realizacji planu działania na rzecz poprawy podejścia do zarządzania bezpieczeństwem opartego na ryzyku

w sprawie uprawnień Prezesa UTK do weryfikacji decyzji Wnioskodawcy o znaczeniu zmiany

Data wydania

13 października 2022 r., wersja 2

Rekomendacja jest skierowana do

UTK

Treść rekomendacji

Dokumentacja z oceny znaczenia zmiany, sporządzona przez Wnioskodawcę w wykonaniu art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013¹, przedstawiane w ramach działań i postępowań prowadzonych przez UTK, podlega odrzuceniu, jeżeli wniosek co do znaczenia zmiany, nie został poparty analizą zgodną z wymaganiami rozporządzenia 402/2013 (przesłanek określonych w art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013).

Powiązane przepisy prawa

Art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013.

Opis zagadnienia

Decyzje co do oceny zmiany jako nieznaczącej nierzadko nie są wynikiem rzetelnej analizy, a wynikiem zamiaru uniknięcia przeprowadzenia procesu opisanego w Załączniku I do rozporządzenia 402/2013, w szczególności zaangażowania jednostki oceniającej. Praktyka taka zagraża bezpieczeństwu systemu kolejowego, ponieważ prowadzi do nieuzasadnionej rezygnacji z proaktywnego zarządzania bezpieczeństwem ze względów organizacyjnych lub finansowych. Wg danych za 2021 r. odsetek zmian znaczących w ogólnej liczbie zmian wprowadzanych w systemie kolei wynosi 1%.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013, w przypadku gdy proponowana zmiana ma wpływ na bezpieczeństwo, Wnioskodawca, kierując się fachowym osądem, decyduje o znaczeniu zmiany na podstawie następujących kryteriów:

a) skutki awarii: wiarygodny najgorszy scenariusz w przypadku awarii ocenianego systemu, uwzględniający istnienie barier zabezpieczających poza ocenianym systemem;

¹ rozporządzenie Komisji (UE) nr 402/2013 z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie wspólnej metody oceny bezpieczeństwa w zakresie wyceny i oceny ryzyka i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 352/2009 (Dz. Urz. UE L 121 z 03.05.2013, str. 8, z późn. zm.).

- b) innowacja wykorzystana przy wprowadzaniu zmiany: kryterium to obejmuje innowacje dotyczące zarówno całego sektora kolejowego, jak i organizacji wprowadzającej zmianę;
- c) złożoność zmiany;
- d) monitoring: niezdolność monitorowania wprowadzonej zmiany podczas całego cyklu życia systemu i dokonywania odpowiednich interwencji;
- e) odwracalność zmiany: niezdolność powrotu do systemu sprzed zmiany;
- f) dodatkowość: ocena znaczenia zmiany z uwzględnieniem wszystkich przeprowadzonych niedawno zmian ocenianego systemu, które były związane z bezpieczeństwem i nie zostały ocenione jako znaczące.

Prezes Urzędu Transportu Kolejowego jest krajową władzą bezpieczeństwa, uprawnioną do kontroli wykonania przepisów z zakresu kolejnictwa.

Prezes UTK posiada kompetencje do kontroli wykonania przepisu art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013 przez Wnioskodawców określonych w art. 3 pkt 11 rozporządzenia 402/2013. Jeżeli decyzja co do znaczenia zmiany nie została podjęta w oparciu o rzetelną, kompleksową i wszechstronną analizę przesłanek określonych w art. 4 ust. 2 rozporządzenia 402/2013, stanowi to naruszenie tego przepisu.

Wadliwie przeprowadzony proces oceny znaczenia zmiany może stanowić podstawę stwierdzenia naruszenia przepisów w ramach kontroli przeprowadzanych przez Prezesa UTK. Może także stanowić podstawę odrzucenia wniosków o wydanie zezwolenia na wprowadzenie do obrotu pojazdu kolejowego (lub typu pojazdu kolejowego), nałożenia obowiązku uzyskania nowego zezwolenia dla pojazdu po wprowadzeniu zmian lub odrzucenia wniosków o wydanie zezwolenia na dopuszczenie do eksploatacji podsystemów instalacji stałych z uwagi na niewykazanie przesłanki bezpiecznej integracji. Niezgodny z przepisami sposób realizacji obowiązków związanych z oceną znaczenia zmiany może prowadzić także do odmowy przedłużenia jednolitego certyfikatu bezpieczeństwa lub autoryzacji bezpieczeństwa (art. 18bc ust. 4 i art. 18a ust. 3c ustawy o transporcie kolejowym²).

Przewodniczący zespołu

**KAMIL WILDE
WICEPREZES URZĘDU
TRANSPORTU KOLEJOWEGO DS.
BEZPIECZEŃSTWA**

/Dokument podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym./

Informacje w tej sprawie można uzyskać pod numerem tel.: 22 749 15 30

Urząd Transportu Kolejowego – Departament Techniki i Wyrobów

Prezes Urzędu Transportu Kolejowego przetwarza przekazane dane osobowe zgodnie z przepisami. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie www.utk.gov.pl/pl/rodo

² ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1984, z późn. zm.).